

RAPORT DE ACTIVITATE 2020

LA STRADA MOLDOVA

Email: [office@lastrada.md]

Website: [lastrada.md]

Tel.: [+373 022 234 906]

Chişinău, MD 2012, C.P. 259

**LA
STRADA**
Moldova

SUMAR

CUVÂNT ÎNAINTE _____	3
Domeniul 1: TRAFIC DE FIINȚE UMANE _____	4
Domeniul 2: VIOLENȚA ÎMPOTRIVA FEMEILOR ȘI VIOLENȚA ÎN FAMILIE ___	7
Tânăra generație poate face diferența _____	9
Consolidăm eforturile pentru a ajuta femeile care suferă din cauza violenței în familie ____	9
Schimb de bune practici _____	10
Denim Day Moldova 2020 _____	11
Să nu uităm despre Convenția de la Istanbul _____	12
Domeniul 3: ABUZUL ȘI EXPLOATAREA SEXUALĂ A COPILULUI ÎN MEDIUL ONLINE	15
Comunitatea puternică a cadrelor didactice din zona sigură online - „INTERSECTIE” ____	16
Despre educația pentru siguranța online, în strânsă colaborare cu părinții _____	17
Campania Safer Internet Day/ SID 2020 _____	18
Pentru că fiecare copil din Moldova merită să învețe într-o școală sigură online _____	20
Identificare corectă și intervenție promptă în fiecare caz de abuz asupra unui copil _____	22

CUVÂNT ÎNAINTE

Dragă cititor,

Suntem o organizație neguvernamentală și activăm în domeniul drepturilor omului. Depunem toate eforturile pentru a sprijini și ajuta femeile și copiii afectați de violență. De 19 ani colaborăm cu Guvernul, organizațiile societății civile, cu instituțiile din sistemul de justiție, specialiști în sănătate și protecție socială, cu mass-media și cu mediul academic. Ne-am angajat să promovăm și să apărăm drepturile femeilor care au devenit victime ale traficului de ființe umane, violenței în familie și violenței sexuale, și să ajutăm copiii care au suferit de pe urma abuzului și exploatării sexuale online.

Astăzi, activitatea Centrului Internațional „La Strada” cuprinde două programe. Programul Femei se focusează pe acțiuni de prevenire a traficului de persoane și pe contracararea violenței împotriva femeilor, inclusiv violența în familie. Programul Copii se concentrează pe combaterea exploatării și abuzurilor sexuale online ale copiilor.

De-a lungul timpului, am dezvoltat diverse strategii și metode de lucru cu beneficiarii noștri, ne-am ajustat formele de dialog cu partenerii noștri. Ne-am confruntat cu diverse provocări, dar 2020 a devenit un moment de răscruce pentru echipa La Strada Moldova. Pe de o parte, a trebuit să ducem la bun sfârșit planul strategic, să ne învățăm lecțiile și să ne gândim la bazele unui nou ciclu de dezvoltare. Pe de altă parte, a trebuit să ne adaptăm rapid la un nou regim de lucru, menținând în același timp activitățile noastre de bază, astfel încât să putem să oferim beneficiarilor noștri servicii de calitate, în corespundere cu standardele noastre obișnuite. Ca și multe alte organizații, a trebuit să stabilim niște priorități ca să putem face față unei crize fără precedent cauzată de pandemia COVID-19, în ciuda tuturor provocărilor.

Așadar, acest raport e despre cum am reușit sau, cel puțin, cum am încercat să depășim aceste obstacole.

DOMENIUL 1: TRAFIC DE FIINȚE UMANE

Scopul pe care l-am urmărit în acest an a fost **să reducem vulnerabilitatea persoanelor care se confruntă cu riscuri sporite de trafic de ființe umane (TFU)**. În acest sens, acțiunile noastre s-au îndreptat în două direcții. În primul rând, am încercat să oferim sprijin continuu specialiștilor din cadrul Secretariatului Permanent al Comitetului național pentru combaterea traficului de ființe umane din cadrul Cancelariei de Stat. În al doilea rând, am continuat să oferim consiliere individuală și asistență informațională prin Linia fierbinte pentru migrație sigură și anti-trafic și platforma online www.migratiesigura.md. Printre cele mai relevante realizări în domeniul anti-trafic, pe care le-am înregistrat în 2020:

- ❖ Am contribuit la elaborarea proiectului Raportului Național (2018-2019) privind implementarea Planului Național de acțiuni în domeniul drepturilor omului (2018 - 2022)
- ❖ Am participat la elaborarea Notei analitice cu privire la revizuirea proiectului raportului *Evaluarea capacității Direcției Secretariate Permanente a Cancelariei de Stat din Republica Moldova de a coordona politicile anti-trafic și a fezabilității introducerii unui Raportor Național pentru combaterea TFU în Moldova*
- ❖ Am oferit comentarii la noul proiect al Planului Național de Acțiuni în domeniul anti-trafic pentru anii 2021-2022.
- ❖ Am venit cu recomandări specifice pentru noua strategie a Uniunii Europene (UE) de eradicare a TFU, elaborată la invitația delegației UE în Moldova.
- ❖ Un nou concept care introduce un mecanism unic de referire pentru protecția și asistența tuturor victimelor a fost dezvoltat cu sprijinul specialiștilor La Strada Moldova - *Mecanismul Național de Referire pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor (MNRV) pentru anii 2020 - 2030*. Este preconizat ca proiectul Programului MNRV pentru anii 2021-2025 să fie aprobat oficial în prima jumătate a anului 2021.
- ❖ Am desfășurat o campanie de informare, încurajând cetățenii RM să ceară ajutor în cazul în care drepturile lor au fost încălcate sau dacă s-au confruntat în situații cu risc sporit

de trafic sau exploatare prin muncă în străinătate. **Spotul video** de campanie a fost difuzat la 6 posturi de televiziune cu acoperire națională, iar mesajele acestuia au ajuns la aproximativ 100 mii de persoane. Alte două spoturi informative, promovând reguli generale și aspectele-cheie despre procedura legală de migrare în scop de muncă au înregistrat peste 35 mii de vizualizări.

- ❖ Am ajustat platforma informațională www.migratiesigura.md la noile nevoi ale migranților, creând rubrica **Migrație pe timp de pandemie**. În perioada de lockdown, am publica săptămânal articole și știri cu privire la restricțiile de călătorie și regulile legate de migrație relevante pentru cetățenii moldoveni din RM și de peste hotarele ei. În total, în 2020, platforma [migratiesigura.md](http://www.migratiesigura.md) a înregistrat 22666 de vizitatori, dintre care 21505 sunt vizitatori unici (creștere de 12,5% față de 2019). Numărul consultațiilor online (236) a crescut cu 49% față de anul precedent.
- ❖ Consilierii de la **Linia Fierbinte pentru migrație sigură și anti-trafic** au preluat 6187 de apeluri. Dintre acestea, 5629 de apeluri se referă la diverse aspecte ale migrației sigure (din care 4481 de apeluri de informare despre Proiectul Israel¹) și 49 de apeluri legate de prezumate cazuri de TFU. Cazuri de TFU se referă la 124 de persoane, presupuse victime ale exploatării prin muncă și / sau exploatării sexuale în țări precum Polonia, Portugalia, Rusia, Franța, Italia, Germania, Republica Cehă, Slovacia, Bulgaria, România, Pakistan, Egipt, Moldova, fie la situația victimelor traficului, implicate în activități infracționale (cărăuși de droguri).

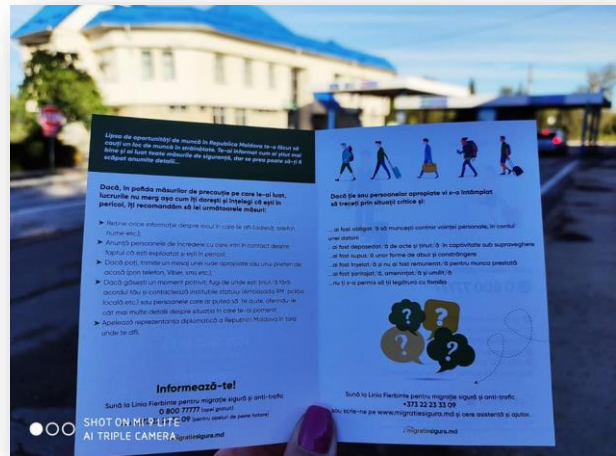
„Republica Moldova nu este pregătită pentru noile provocări și tendințe ale fenomenului traficului de ființe umane. Mai mult, asistăm la un regres evident al sistemului național anti-trafic și la reducerea drastică a capacității organelor de urmărire penală de a investiga cazurile de trafic de ființe umane”

Ana REVENCO, Directoare Executivă, La Strada Moldova

¹ Acordul bilateral, încheiat între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Statului Israel cu privire la angajarea temporară a lucrătorilor din Republica Moldova în domeniul construcțiilor din Statul Israel.

Câteva cifre de referință care vorbesc despre eforturile noastre în domeniul anti-trafic:

- **6187 apeluri** au fost consiliate de specialiștii de la Linia Fierbinte pentru migrație sigură și anti-trafic
- **21505 de vizitatori unici** pe platforma www.migratiesigura.md
- Peste **100 mii de oameni** a văzut spotul video care încurajează cetățenii să ceară ajutor în situații de trafic sau exploatare prin muncă peste hotarele țării
- **124 de prezumate victime** ale traficului de ființe umane au fost identificate de către consilierii de la Linia Fierbinte 0 800 77777.
- **28 de articole noi**, ajustate la nevoile cetățenilor în perioada de pandemie și în condiții de restricționare a circulației internaționale, au fost elaborate pentru platforma migratiesigura.md
- **100 de postere** și mai bine de **23 mii de flyere** descriind factorii de risc de exploatare și trafic, reguli de securitate și resurse de informare utile au fost distribuite la punctele de trecere a frontierei RM.

DOMENIUL 2: VIOLENȚA ÎMPOTRIVA FEMEILOR ȘI VIOLENȚA ÎN FAMILIE

În perioade de criză, precum cea generată de pandemia de COVID-19, **femeile și fetele sunt mult mai vulnerabile** decât de obicei față de violența în familie (VF) și violența din partea partenerului intim.

La Strada a fost prima organizație de nivel național care a publicat **informații** despre impactul pandemiei asupra femeilor care suferă din cauza violenței în familie, inclusiv ca urmare a restricțiilor de circulație impuse odată cu instaurarea situației de urgență. Am adus în atenția mass-media problema violenței în familie, furnizând cu regularitate **date calitative** culese de consilierile de la Telefonul de Încredere pentru Femei și Fete 0 8008 8008 (TIFF) în perioada pandemiei, am pus în discuție cele mai dureroase probleme și provocări cu care s-au confruntat beneficiarele noastre **în perioada de lockdown**.

Telefonul de Încredere pentru Femei și Fete a continuat să funcționeze în regim obișnuit, iar beneficiarele noastre știau că pot să ne sune oricând, pentru a cere ajutor și sprijin și situații de urgență.

Anxietatea generată de pericolul infectării cu COVID 19 a acutizat episoadele de violență în familie, acolo unde fenomenul exista deja. Dacă în primele săptămâni după declararea situației de urgență numărul apelurilor continua să scadă, **pe măsură ce perioada de izolare se prelungea, creștea** și numărul de apeluri (cu peste 30%). Iar deja în a doua jumătate a anului înregistrăm o creștere cu 24% a numărului de apeluri în comparație cu primul semestru. Cele mai multe apeluri la Telefonul de Încredere au fost înregistrate în lunile iulie și decembrie, în

zilele de luni, preponderent în intervalul orelor 10:00-12:00. Numărul apelurilor recepționate din mediul urban, inclusiv mun. Chișinău, l-a depășit cu 18%, pe cel din mediul rural.

În primele luni de izolare, a scăzut vizibil numărul de apeluri de la membrii comunității (rude, prieteni, vecini). S-au redus drastic raportările din partea autorităților publice locale, dar acești indicatori s-au echilibrat oarecum în doua jumătate a anului. Beneficiarele ne-au spus că, în încercarea de a-și soluționa problemele, înainte să sune la TIFF, au cerut ajutor autorităților competente în domeniu. Cele mai multe nemulțumiri ale victimelor VF, în perioada de izolare, au vizat organele de drept.

Pandemia a amplificat formele de violență psihologică manifestate de agresori. Au fost femei care se plâneau pe faptul că injuriile și presiunea psihologică puteau să dureze continuu, până la 23 de ore în zi, fapt pe care îl suportau chiar mai greu decât bătaia. S-a acutizat și sentimentul de vină al femeilor pentru că nu ar fi în stare să-și apere copiii, care nu se puteau salva plecând la școală sau grădiniță, ca de obicei.

„Tăcerea lor este asurzitoare acum... Și cu cât crește tensiunea psihologică din aceste familii, cu atât mai grave sunt formele pe care le ia violența și abuzurile comise în perioada de izolare”.

Daniela MISAIL-NICHITIN, Directoarea Programului Femei

Din totalul de 2040 apeluri consiliate la Telefonul de Încredere în 2020, **105 se referă la 48 de cazuri de violență sexuală, înregistrate în acest an.** Fiecare apel a venit din partea victimei însăși. În toate celelalte cazuri, ne-au sunat rudele victimelor, pentru a raporta violul, a cere îndrumări. Și reprezentanți ai organelor de drept au sunat la TIFF, solicitând servicii de asistență psihologică și juridică pentru victime.

Toate victimele violenței sexuale sunt femei și fete, Aproximativ 40% sunt minore. Cea mai mică supraviețuitoare a abuzului sexual care ne-a sunat are doar 10 ani, iar cea mai vârstnică - 82 de ani.

Cu excepția a trei cazuri, **victimele îi cunoșteau personal pe abuzatori.** Agresiunea sexuală este comisă, de obicei, de cineva din cercul lor de încredere: iubitul, fostul soț / iubit, tatăl / tatăl vitreg, tutorele, cumnatul, prietenul, o cunoștință.

Tânăra generație poate face diferența

În anul școlar 2019-2020, disciplina opțională „Relații armonioase în familie” a fost implementată în 8 licee/localități din Moldova, în 24 de clase (cc.600 de adolescenți). 15 profesori au predat în mod voluntar acest curs în școlile lor. În sprijinul pedagogilor, La Strada Moldova a echipat cursanții cu 800 de caiete de lucru pentru elevi. Atât elevii, cât și profesorii au apreciat foarte mult conținutul cursului, considerându-l o metodă de dezvoltare a abilităților necesare în viață și o oportunitate de dezvoltare. Deși este un curs opțional, profesorii ne spun că orele sunt frecventate cu regularitate de aproape toți elevii. Actualmente, comunitatea pedagogilor este formată din 65 de profesori din peste 25 de raioane ale țării.

Consolidăm eforturile pentru a ajuta femeile care suferă din cauza violenței în familie

Cu ocazia împlinirii unui deceniu de activitate a Telefonului de Încredere, La Strada a semnat un acord de colaborare cu Serviciul Național Unic pentru Apelurile de Urgență 112. Evenimentul a servit drept bun prilej pentru a anunța un parteneriat cu titlu de premieră regională, între 2 servicii de acest fel. Dar a fost și un moment potrivit pentru a prezenta concluziile și datele relevante din activitatea TIFF, îmbinate într-o [publicație jubiliară](#) scrisă în stilul unui jurnal. Cooperarea presupune referirea între cele două servicii telefonice a apelurilor legate de violența în familie și violența sexuală, în dependență de nevoile beneficiarelor, instruire comune, schimb de experiență între consilieri și operatori și consolidarea componentei analitice

a profesioniștilor ambelor servicii, pentru o mai bună înțelegere a fenomenelor și modalităților de intervenție eficientă.

Semnarea acordului a fost precedată de o conferință de presă. Acordul stabilit între organizațiile noastre a fost salutat călduros de opinia publică, [7 posturi TV](#) au participat la eveniment. Peste 5,7 mii de persoane

au urmărit conferința de presă în regim [live](#).

Un obiectiv pe care l-am urmărit constant și în 2020 a fost să sporim gradul de conștientizare și să instruim reprezentanții sistemului judiciar și organelor de drept în sensul abordării corecte, eficiente a cazurilor de violență sexuală împotriva femeilor. În acest sens, am organizat în parteneriat cu Institutul Național al Justiției trei seminare la care au luat parte 72 de judecători și procurori din cadrul instituțiilor judecătorești, curților de apel și procuratorilor din regiuni și din capitală. Fișele de evaluare post-instruire au arătat că 90% dintre participanți au apreciat conținutul cursului drept foarte util, la fel ca și studiile de caz și materialele video utilizate la curs. În perioada de izolare, instruirile au avut loc online.

Ca urmare a instruirilor, mai mulți polițiști și procurori au direcționat 25 de cazuri de agresiune sexuală și violență în familie (18 adulți și 10 minori) spre asistență către **Echipa de Suport pentru Femei și Fete** (ESFE). Astfel, psihologul ESFE a elaborat 21 de rapoarte de evaluare psihologică. Oamenii legii ne-au solicitat sprijinul motivați de dorința de a consola victimele în timpul procedurilor penale și judiciare și de a îmbunătăți cooperarea cu ele.

Schimb de bune practici

În calitate de membră a **Coaliției Naționale „Viața fără violență în familie”** (CN), La Strada s-a implicat activ în procesul de elaborare a următorului Plan Strategic al CN 2020/2024. Lucrările de după prima ședință a Adunării Generale și mai multe grupuri de lucru au fost create pentru a definitiva principalele direcții strategice de activitate a CN: prevenire, advocacy, standarde și servicii, consolidarea capacităților membrilor. Strategia CN pentru anii 2020-2024 a fost aprobată în cadrul Adunării Generale organizate în perioada 18-19 noiembrie 2020.

În februarie 2020, o reprezentantă a La Strada a participat ca membră a delegației ONG-urilor din Moldova la **cea de-a 75-a reuniune a CEDAW**, prezentând raportul alternativ al RM cu privire la violența împotriva femeilor și traficul de persoane în țara noastră. În acest context, Directoarea Programului Femei a La Strada Moldova a fost implicată activ în toate acțiunile de advocacy prevăzute în agenda evenimentului, în pregătirea **raportului alternativ** cu privire la violența în familie și sexuală și a **raportului alternativ cu privire la TFU**. Reprezentanta La Strada a participat și la elaborarea notei informative, în briefinguri cu membrii comitetului CEDAW, și prezentarea finală a răspunsului Guvernului RM la lista problemelor punctate de membrii Comitetului. Informațiile sus-menționate, precum și **informațiile furnizate de ONG-uri** în cadrul sesiunilor, la fel ca și **observațiile finale ale Comitetului CEDAW** vor fi utilizate de La Strada ca instrumente de monitorizare și advocacy în următorii 4 ani. Or, toate aceste eforturi reprezintă un exercițiu comun, o muncă în echipă a partenerilor noștri principali din cadrul Coaliției

Naționale.

În august-septembrie 2020, reprezentanții La Strada au făcut parte din grupul de lucru care a pregătit raportul alternativ privind evaluarea intermediară a *Strategiei naționale de prevenire și combatere a violenței în familie și a violenței împotriva femeilor pentru perioada 2018-2023*. Din echipa de evaluare au făcut parte reprezentante ale Centrului de Drept al Femeilor, reprezentanta La Strada Moldova și coordonatoarea Coaliției Naționale „Viața fără violență în familie”. Principalele constatări și recomandări au fost prezentate Consiliului interministerial privind prevenirea și combaterea violenței de gen, pentru a fi discutate cu reprezentanți ai autorităților publice centrale, ONG-uri și reprezentanți ai organizațiilor internaționale. Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale urmează să ia în considerare aceste recomandări, în procesul de elaborare a celui de-al doilea Plan Național de acțiuni pentru anii 2021-2023.

Expertul nostru a participat la mai multe ședințe ale grupului de lucru privind elaborarea **mecanismului intersectorial de monitorizare și analiză a cazurilor penale referitoare la violența în familie, soldate cu deces sau cu vătămare gravă**. Grupul este constituit din reprezentanți ai autorităților publice centrale, reprezentanți ai instituțiilor juridice și de drept, precum și reprezentanți și ai societății civile, inclusiv Centrul de Drept al Femeilor, Centrul Internațional „La Strada” și alți parteneri din cadrul Coaliției Naționale. În cadrul lucrărilor grupului, au fost elaborate (a) regulamentul intern al Comisiei pentru Monitorizarea și Analiza cazurilor penale referitoare la violența în familie, soldate cu deces sau vătămare gravă și (b) structura Comisiei și c) formularele de colectare a datelor. În cadrul dezbaterilor preliminare s-a decis crearea Comisiei sub egida Ministerului, Afacerilor Interne.

Denim Day Moldova 2020

Anul acesta, echipa La Strada Moldova a ales să marcheze Ziua Blugilor altfel decât a făcut-o în anii precedenți. Înțelegând că, presiunea psihologică și riscurile sporite din condiții de pandemie se reflectă și asupra organelor de drept, am decis să scoatem în prim plan oamenii onorabili din sistemul de drept, cu care colaborăm pentru asistența victimelor violenței sexuale. Așa, Denim Day 2020 a devenit o campanie **dedicată profesioniștilor** care au reușit să-și păstreze curajul, perseverența și empatia în repunerea în drepturi a victimelor infracțiunilor sexuale mereu, în orice circumstanțe.

Având în vedere măsurile de siguranță din timpul carantinei COVID-19, campania a fost realizată exclusiv online. Membrii Coaliției Naționale s-au alăturat campaniei. Au susținut mesajele campaniei și reprezentanții **corpului diplomatic**, la fel și reprezentanții **organelor de**

drept. Comunicatul de presă a fost preluat de 5 canale media, promovând solidaritatea și empatia față de victimele violenței sexuale.

Să nu uităm despre Convenția de la Istanbul

Către a doua lună după declararea situației de urgență, am înregistrat și am anunțat public o creștere cu 35% a numărului

de apeluri primite la Telefonul de Încredere. Această cifră devine un indicator important și pentru colegii noștri din Coaliția Națională și devine declanșator și argument pentru o nouă **acțiune de advocacy** în sprijinul **ratificării Convenției de la Istanbul de către autoritățile Republicii Moldova.**

Informațiile alarmante despre situația victimelor violenței în familie în perioada de izolare au readus în vizor necesitatea ratificării Convenției de la Istanbul și necesitatea identificării unor pârghii de protecție mai bune pentru femei. În iulie, a fost readus în discuție proiectul de lege votat de Parlamentul RM, care vizează consolidarea eforturilor de protecție a femeilor victime ale violenței în familie.

În continuarea acestui subiect, în luna august, am publicat principalele concluzii ale unei **evaluări rapide** desfășurate de La Strada Moldova în parteneriat cu UN Women Moldova. În cadrul unui **club de presă**, am discutat despre nevoile femeilor afectate de violență și, ca urmare, răspunsul sistemului la cazurile de violență domestică în contextul crizei Covid-19. Evaluarea a fost parte a eforturilor comune și colaborării productive cu organizațiile partenere din cadrul Coaliției Naționale.

Reprezentanții Centrului Internațional „La Strada” au participat la toate cele 4 întruniri ale Consiliului Coordonator interministerial în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie organizate în 2020. În cadrul întrunirilor, reprezentanta La Strada Moldova a prezentat informații despre (a) Evaluarea rapidă „Nevoile femeilor afectate de violență în familie, violență în bază de gen și răspunsul sistemic la cazurile de violență în familie în contextul crizei COVID-19” și (b) o analiză a activității de 10 ani a Telefonului de Încredere pentru Femei și Fete.

După mai multe runde de consultări publice, proiectul Legii privind violența sexuală a fost aprobat de Guvernul RM. În **Monitorul Oficial** Nr. 381 din 02 decembrie 2020 a fost publicată Hotărârea Guvernului Nr. 851 din 30 noiembrie 2020. Proiectul de lege introduce modificări importante în cadrul legal național, în conformitate cu standardele internaționale și recomandările privind abordarea centrată pe traumă, în cazurile de violență sexuală. Este un adevărat succes pentru care au fost depuse multe eforturi, în echipă cu partenerii noștri de încredere. A fost un **parcurs** pentru care a trebuit să dăm dovadă de foarte multă perseverență. Consultările publice au demonstrat încă o dată că atât societatea, cât și grupurile profesionale, inclusiv factorii de decizie, împărtășesc stereotipuri și prejudecăți profund înrădăcinate referitoare la violența sexuală. Așa încât, până în prezent, proiectul de lege se află în Parlament, în curs de examinare de către comisiile specializate.

Constatările din cadrul raportului *Particularitățile fenomenului violenței sexuale în Republica Moldova*, elaborat de La Strada la finele anului 2020 a fost una dintre lucrările de reper în munca echipei și comunității anti-violență de-a lungul anului 2020.

Câteva cifre-cheie care să desemneze eforturile noastre de combatere a violenței față de femei și fete:

- **Peste 25 de titluri media** care reflectă problema violenței din partea partenerului intim și violenței în familie au fost elaborate cu contribuția și sprijinul informațional al specialiștilor La Strada Moldova
- **7 mii de flyere** „Copilul tău suferă la fel de mult ca și tine” și **10 mii de broșuri** au fost elaborate și distribuite în 200 de farmacii, în oficii de asistență socială și sectoare de poliție din toată țara
- **Telefonul de Încredere pentru Femei și Fete** a preluat **2040 de apeluri** din toată Moldova și de peste hotarele ei
- **A crescut de 7 ori numărul următorilor paginii de Facebook a Telefonului de Încredere** (aproape 7300 de urmăritori către data de 31 December 2020)
- Consilierile TIFF au efectuat **187 de intervenții** pentru a facilita soluționarea a **87 de cazuri de violență în familie** și **alte 15 intervenții** pentru a ajuta în soluționarea a **8 cazuri de violență sexuală**. Este vorba despre situații ce prezentau pericol iminent pentru viața sau integritatea fizică și psihică a beneficiarilor.
- Am elaborat raportul analitic *10 ani de încredere. 10 ani de ajutor* - o reflecție asupra evoluției atitudinilor și percepțiilor societății noastre (la nivel individual și comunitar),

precum și asupra răspunsului sistemului la cazurile de violență în familie și violență sexuală

- **Echipa de Suport pentru Femei și Fete (ESFF)** a oferit asistență juridică și suport psihologic pentru **131 de femei și fete** din toată țara.
- Psihologii ESFF au elaborat **21 de rapoarte de evaluare psihologică**. Avocatul a oferit asistență juridică pentru **68 de femei**, iar altele **63 de femei** au fost reprezentate în instanța de judecată (21 de dosare penale și 43 de dosare civile).

DOMENIUL 3: ABUZUL ȘI EXPLOATAREA SEXUALĂ A COPILULUI ÎN MEDIUL ONLINE

Pe parcursul ultimilor ani, specialiștii au înregistrat o creștere substanțială a numărului de copii care utilizează internetul de la o vârstă fragedă. Datele arată că, în medie, 44% dintre copiii cu vârste cuprinse între 12-15 ani activi pe rețelele de socializare au, de fapt, sub 10 ani.

Prezența copiilor în mediul online, fără îndoială, are beneficii multiple. În același timp, e cazul să fim conștienți riscurile asociate internetului. De la începutul crizei COVID-19, datele de la diferite organizații internaționale arată o creștere alarmantă a numărului abuzuri sexuale săvârșite asupra copiilor în mediul online în perioada de izolare. În 2020, specialiștii La Strada Moldova au depus eforturi considerabile pentru ca platforma siguronline.md să fie cunoscută de cât mai mulți copii și pentru a-i încuraja să valorifice această resursă de informare, fie să ceară aici ajutor.

De îndată ce specialiștii noștri au observat schimbări în comportamentul online al copiilor, chiar din primele luni de lockdown, am decis să lansăm o campanie de sensibilizare pentru copiii de 12-14 ani. Am lansat un [spot video animat](#) prin care abordam problema abuzului în cheia semnalelor riscante într-o relație online. Mesajul a prins bine la publicul țintă, videoclipul generat 274 de solicitări de consiliere online și 7 cazuri de abuzuri sexuale online asupra copiilor raportate pe platforma siguronline.md. În paralel, campania de SMM a ajuns la peste 67.000 de adolescenți, prioritar utilizatori de Instagram. O serie de [seminare](#) online au fost desfășurate în parteneriat cu Rețeaua Centrelor de sănătate prietenoase tinerilor „Neovita”. La instruirii au participat peste 50 de adolescenți, voluntari ai clinicii, din diferite instituții de învățământ din țară.

Platforma siguronline.md a fost actualizată cu 7 articole noi și un test. Materialele abordează subiecte care îi interesează pe adolescenți, precum [comunicarea și relațiile online](#), [distribuirea imaginilor personale](#), sugestii despre cum pot [obține ajutor în situații de risc](#) ș.a.

Numărul de vizitatori unici ai platformei siguronline.md s-a dublat (de la aproximativ 48 mii în 2019 la aproape 105 mii în 2020). Conținuturile destinate copiilor continuă să fie cele mai populare. Copiii vizitează în special rubrica „Informații și sfaturi” și rubrica „Cyber Café”. Materialele în care vorbim despre riscurile online și relațiile online par să-i intereseze cel mai mult pe tinerii utilizatori de internet. Am remarcat că 14% din accesările site-ului sunt accesări directe. Ne-a bucurat să descoperim că vizitatorii care accesat site-ul prin căutări organice

petrec mai mult timp pe siguronline.md (indicele a crescut cu 42% față de anii precedenți).

În 2020, Echipa Siguronline a înregistrat **2863 de solicitări de consiliere** online, de 5 ori mai mult față de **2019**. 84% din solicitări vin de la copii. Majoritatea cererilor au caracter preventiv - copiii vor să afle mai multe despre siguranța lor pe internet, reguli despre construirea unei bune reputații online, reguli de securizare a profilurilor personale etc. A fixat o creștere semnificativă a interesului copiilor pentru siguranța într-o relație online (numărul solicitărilor de informații a crescut de 4 ori). Din păcate, am înregistrat și anti-recorduri - solicitări de ajutor în 55 de situații de abuz sexual online față de 32, înregistrate în 2019. Este un semn că nivelul de încredere pe care o au copiii în echipa siguronline.md crește. Dar este și un semnal de alarmă, o motivație pentru a căuta să înțelegem mai bine riscurile la care se supun și dreptul copiilor la protecție și asistență corespunzătoare.

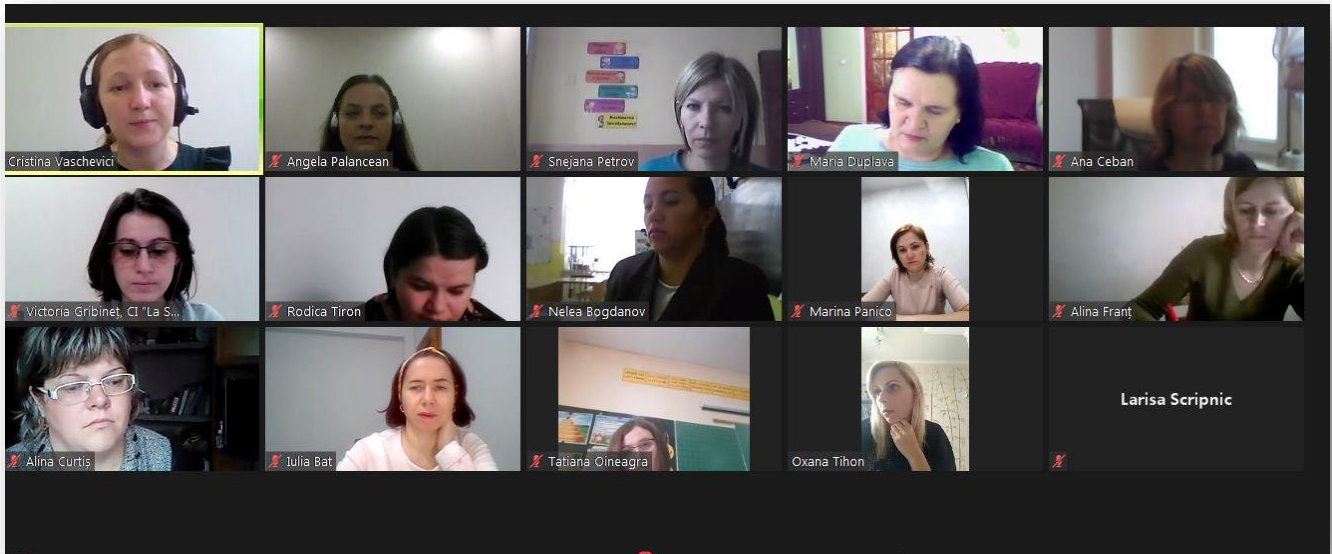
Comunitatea puternică a cadrele didactice din zona sigură online - „INTERSECȚIE”

De la lansarea sa, în 2018, Programul pentru profesori **Intersecție. Zona sigură online** a crescut, de la o inițiativă unică, la un proiect de nivel național. În prezent, peste 1,3 mii profesori sunt parte a acestei **comunități-platfome**, unde pot găsi resurse informaționale furnizate cu regularitate, sunt implicați în evenimente de formare profesională și unde pot face schimb de bune practici.

Programul INTERSECȚIE include mai multe componente: școala de vară a profesorilor, conferința anuală a profesorilor, **un concurs și atelierul de primăvară** de schimb de bune practici implementate de către pedagogi în campania Safer Internet Day. Toate activitățile sunt interconectate și au scopul de a încuraja și motiva profesorii să integreze cunoștințele acumulate în cadrul programului în școala în care lucrează.

Pandemia a stimulat interesul pedagogilor pentru aspectele legate de siguranța online a elevilor. Pentru a răspunde nevoilor profesorilor, specialiștii SigurOnline au elaborat peste 20 de articole noi. În această perioadă, resursele informative destinate cadrelor didactice au acumulat peste 28,5 mii vizualizări (de 4 ori mai mult decât în anul precedent) Programul INTERSECȚIE a furnizat 40 de ore de instruire pentru 303 profesori și învățători din clasele primare din toată Moldova.

Am făcut tot posibilul să păstrăm legătura cu pedagogii, furnizându-le asistență continuă în timpul seminarelor informative, fie prin lecții de jumătate de zi. pe care le-am organizat cu regularitate. Aceste activități ne-au permis să observăm **cunoștințele și atitudinile** pe care le-au format profesorii la subiectul siguranței online, de la lansarea programului. Iar feedback-ul

din partea cadrelor didactice ne ajută de fiecare dată, când dezvoltăm materiale și conținuturi noi pentru cursuri destinate acestei categorii profesionale.

Pe timp de pandemie, structura **Programului INTERSECȚIE** a fost ajustată, fără să renunțăm la conținuturile planificate- a fost diversificat formatul evenimentelor, au fost introduse activități noi și ne-am bucurat să lărgim comunitatea cu fiecare membru nou care ni s-a alăturat. În luna mai, am organizat întâlniri tematice pe platforma Zoom cu peste 100 de profesori din comunitate. Am discutat despre abordările diferite ale siguranței online, în dependență de vârsta copiilor - elevi de clase primare și elevi din clasele de gimnaziu- menținând mereu un dialog constructiv între familie și școală. La seminarele pe care le-am organizat în parteneriat cu Centrul ARTICO, cu genericul *Ghidarea elevilor la distanță pentru o utilizare activă, pozitivă și responsabilă a Internetului* au participat peste 2600 de cadre didactice și manageri școlari. Participanții au primit sfaturi și recomandări cu privire la implementarea cu succes a activităților lor. Peste 200 de profesori au desfășurat seminare offline și online, pentru 7320 de copii din clasele primare și gimnaziale din diferite instituții de învățământ din țară.

Despre educația pentru siguranța online, în strânsă colaborare cu părinții

Ce urmărim în dialogul nostru cu părinții despre siguranța copiilor online? În primul rând, dezvoltarea unei atitudini pozitive față de acest subiect. Acest fapt teste posibil prin eliminarea treptată a fricii și învățarea diverselor moduri prin care își pot ghida copiii în navigarea lor pe Internet.

Activitățile tradiționale, cu prezența fizică a părinților în sală - întâlnirile cu părinții în școlile în care predau profesorii din comunitatea INTERSECȚIE și discuțiile la o cafea - au fost reduse la maxim. La cele 9 seminare informative (offline) organizate în școli au participat 168 de părinți. Alți 15 părinți interesați să afle mai multe despre regulile de siguranță online au participat la *Week-end Coffee Talk*, un eveniment desfășurat în contextul campaniei dedicate Zilei Siguranței Online, în luna februarie.

În lunile de lockdown, am organizat 3 webinare la care au participat aproximativ 200 de părinți. Subiectele pe care le-am abordat la aceste evenimente: *Școala online - Cum poate părintele să-și ajute copiii să își organizeze activitățile în mod eficient și în siguranță*, *Lumea după pandemie - cum ne protejăm copiii online și Cyberbullying. Cum asigurăm interacțiuni online cu impact psihologic pozitiv*. Evenimente au acumulat în total peste 8 mii de vizualizări și au generat mai bine de 70 de comentarii.

După relaxarea restricțiilor de circulație, la solicitarea utilizatorilor fideli ai platformei siguronline.md, La Strada, în parteneriat cu compania Moldcell, a organizat încă 4 webinare pe subiecte de interes major : *Școala și familia - parteneri în educarea siguranței online*, *Cum stabilim o relație de încredere cu copilul*, *Adolescenții - între siguranța online și goana după like-uri* și *Despre siguranța online, cap-coadă*. Discuțiile s-au focusat pe diferențele dintre siguranța online și securitatea online, schimbările din aceste domenii din ultimii 7 ani, despre comunicarea părinților cu copiii- priorități și dificultăți. Webinarele au acumulat aproape 14 mii de vizualizări și cc 200 de comentarii.

Rubrica dedicată **părinților** de pe siguronline.md a fost îmbogățită cu 15 materiale noi - articole, ghiduri, sfaturi și teste. În general, nivelul de implicare al părinților este similar cu cel din anul precedent, a existat o creștere nesemnificativă a numărului de vizite. Totuși, s-a mărit durata vizualizărilor pe site la rubrica „Părinți”.

Dinamica solicitărilor de consiliere online pentru părinți este în creștere. Pe parcursul anului 2020, au fost înregistrate 287 de rapoartări de abuzuri online, dintre care 132 se referă la o situație care implică un copil, indicator de 4 ori mai mare decât în anul 2019. Cași în anii precedenți, majoritatea părinților și îngrijitorilor au fost interesați de informații generale despre siguranța online a copiilor, resursele disponibile pe Internet, aplicațiile de control parental și opțiunile de blocare a conținutului nepotrivit pentru copii.

Campania Safer Internet Day/ SID 2020

Genericul campaniei dedicate **Zilei Siguranței Online în 2020** au fost relații online și pericolele posibile. Mesajele-cheie au vizat tinerii utilizatori de internet. Am lansat o serie de

spoturi video, elaborate în stilul discuțiilor dintre colegii despre diverse experiențe personale. Astfel am încercat să încurajăm dezvoltarea gândirii critice a tinerilor în raport cu ceea ce presupune o relație construită în mediul virtual. Elementele-cheie ale campaniei SMM au fost 2 spoturi video, abordând **riscurile din mediul online** și **relațiile online**. Materialele au ajuns la peste 16.000 de tineri utilizatori de internet. În total, videourile au înregistrat 271.000 de vizualizări și peste 31.000 de interacțiuni.

În etapa a doua a campaniei, am pus în discuție **cele mai alarmante tendințe și observații** legate de abuzurile sexuale asupra copiilor în spațiul virtual, înregistrate de consilierii siguronline.md pe parcursul anului 2019.

Campania a fost susținută activ de către **cadrele didactice** din comunitatea INTERSECȚIE. Specialiștii La Strada Moldova au organizat o serie de seminare pentru mai bine de 270 de psihologi școlari, polițiști și profesori. Am ținut să informăm publicul despre rezultatele activității **Echipei de Asistență a Copilului**. Cel puțin 10 canale media au comunicat despre campania SID, o atenție aparte fiind acordată cifrelor alarmante referitoare la abuzurile sexuale online asupra copiilor, furnizate de echipa Centrului Internațional „La Strada”.

Pentru că fiecare copil din Moldova merită să învețe într-o școală sigură online

În prima jumătate a anului 2020, am finalizat procesul de analiză a politicilor și practicilor educaționale naționale în domeniul siguranței copiilor online.

Raportul final include recomandări pentru ajustarea Modelului **Safer Internet School** (Școala Sigură Online) la realitățile din instituțiile moldovenești, promovând idea unei abordări complexe a siguranței online a copiilor în școală. Totodată, conceptul ia în calcul cele mai bune practici și recomandări internaționale în acest domeniu.

Anul 2020 a fost, pentru noi, un an deosebit de important pentru promovarea siguranței copiilor în mediul online la nivel național. În luna iunie, în urma discuțiilor reprezentanții Ministerului Educației, Culturii și Cercetării (MECC), s-a decis implementarea Modelului Școlii Sigure Online sub egida MECC. Crearea unui set de standarde pentru siguranța copiilor online în școală și pilotarea acestora în instituțiile de învățământ din țară au fost incluse în planul de acțiuni al Ministerului pentru anul 2021.

Modelul Școlii Sigure Online presupune ca fiecare școală din Moldova să fie transformată într-un mediu sigur de învățare, unde se ține cont de tendințele și riscurile din mediu online: copiii sunt echipați cu competențe necesare pentru a identifica și a face față unui abuz pe Internet; Părinții știu cum să ofere suport copiilor, așa încât să nu îi limiteze în utilizarea tehnologiilor, dar să le dezvolte gândirea critică; Profesorii și psihologii sunt pregătiți să abordeze subiecte de interes pentru copii despre siguranța online, pot să identifice semnalele unui abuz online și sunt capabili să intervină prietenos, ajutând copilul să depășească situația de abuz. Iar școala are o infrastructură, unde copiii pot naviga online fără a fi expuși riscului de a accesa conținuturi nepotrivite vârstei.

La scurt timp după încheierea acordului cu MECC, La Strada Moldova a elaborat un set de *Repere metodologice privind securitatea siguranța online a elevilor în timpul procesului educațional la distanță pentru instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal din anul școlar 2020 - 2021.*

Odată aprobate reperele metodologice, am lansat sesiunile de instruire pentru profesori. Au fost organizate **4 webinare**, cu participarea a cca 1400 de reprezentanți ai managementului școlar din toate instituțiile preuniversitare din țară.

În sens mai larg, ca parte a **eforturilor de advocacy**, studiul de politici publice *Siguranța online a copiilor* a fost prezentat în cadrul unei **mese rotunde**, organizată în parteneriat cu Cancelaria de Stat. Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și-a asumat angajamentul

de a integra problema abuzului și exploatării sexuale online și subiectul siguranței copiilor în următorul document de politici de stat privind drepturile copiilor (strategie sau program). Studiul a fost realizat în parteneriat cu Soros și a atras atenția ITU.

CUM ARATĂ ABUZUL SEXUAL ONLINE?

**VICTOR
13 ani**

*"El a fost primul om care nu a rîs cî-mi plac rolele.
Nimeni pînă acum nu se interesa real de mine.
Glumeam cî el este fratele meu mai mare iar eu sînt Ursulicî.
Niciodată nu m-am gîndit cî o sa-mi facă asta".*

În contextul Zilei Europene de combatere a abuzului și exploatării sexuale a copiilor, La Strada Moldova și Inspectoratul General al Poliției au semnat un acord de colaborare de lungă durată. La baza acordului vor sta eforturile coordonate și susținute întru prevenirea mai multor categorii de infracțiuni, inclusiv abuzul sexual asupra copiilor în mediul online. După semnarea acordului, am susținut în preună cu partenerii o conferință de presă. Discursurile specialiștilor La Strada și IGP au generat cel puțin 16 titluri de știri, reflectate de 11 canale media.

Trăim într-o societate cu un nivel redus de empatie și de conștientizare a pericolelor cu care se poate confrunta un copil în mediul online. Suntem o societate care critică și blamează copilul pentru că a ajuns să fie hărțuit, agresat pe Internet, o societate care nu își poate asuma eșecul în a preveni aceste riscuri prin educație.

Elena BOTEZATU,

Directoarea Programului Copii

Identificare corectă și intervenție promptă în fiecare caz de abuz asupra unui copil

În pofida tuturor dificultăților, nu am renunțat la eforturile de a consolida capacitatea specialiștilor din sistemul juridic de a aborda în mod corect și prompt fiecărui caz de abuz și exploatare sexuală a copiilor în mediul online.

În parteneriat cu Institutul Național al Justiției, am organizat seminare pentru 75 de reprezentanți ai sistemului de justiție (procurori specializați, asistenți judiciari). Agenda a fost susținută de 5 formatori cu experiență care, în baza studiilor de caz, au pus în discuție particularitățile urmăririi penale și judecării cazurilor de abuz și exploatare sexuală a copiilor, comise în mediul virtual.

Am pus umărul la elaborarea unui ghid privind prevederile legale internaționale și naționale în domeniul combaterii abuzului sexual și exploatării sexuale a copiilor prin intermediul TIC. Este primul ghid profesional care să acopere întrebările la acest subiect, aprobat printr-o decizie a Procurorului General și implementat la nivelul Procuraturii Generale.

În contextul unui parteneriat informațional stabilit între La Strada Moldova și Inspectoratul Național de Securitate Publică al IGP, peste 270 de profesioniști, inclusiv psihologi școlari, profesori și polițiști au participat la o serie de dezbateri online și offline. Formatorii au inițiat participanții la discuții în problema abuzului online asupra copiilor : tipologia abuzurilor online, indicatori-cheie pentru intervenția timpurie și gestionarea riscurilor la primele

etape ale investigației, aspecte care vizează direct interesului superior al copilului.

Colaborarea reușită cu IGP din timpul acestor instruirii a fost continuată printr-o campanie de informare online la același subiect.

În 2020, Echipa de Asistență a Copilului (EAC) a oferit ajutor în 81 de cazuri de abuz (52 de cazuri noi și 29 - dosare în desfășurare, înregistrate în anii precedenți).

La finele anului 2020, EAC avea în gestiune 71 de cazuri. Cele mai multe cereri de asistență și suport au venit de la polițiști și procurori, precum și de pe platforma siguronline.md. Cazurile includ violuri, acțiuni perverse,

abuz și exploatare sexuală online (pornografie infantilă, ademenire, hărțuire sexuală) și trafic de copii. Majoritatea beneficiarilor EAC sunt fete și au între 10 și 13 ani. Cel mai tânăr beneficiar al Programului Copii al La Strada are 4 ani. Anul 2020 a reconfirmat tendința de micșorare a vârstei copiilor care devin victime ale abuzatorilor sexuali din mediul online.

Câteva cifre-cheie care să desemneze eforturile noastre de a proteja copiii de abuz și exploatare sexuală în mediul online:

- **81 de copii** au beneficiat de suport din partea Echipei de Asistență a Copilului
- **71 de intervenții** speciale pentru a oferi copiilor asistență psihologică în timpul procedurilor penale și judiciare
- **11 rapoarte de evaluare psihologică** au fost elaborate la solicitarea organelor de drept
- Avocatul a reprezentat **interesele copiilor în 26 de audieri**
- peste **1000 de elevi**, **40 de profesori** din 36 de școli au devenit mesagerii campaniei Safer Internet Day 2020
- peste **2000 de reprezentanți ai managementului școlar** din toate instituțiile preuniversitare din țară au fost inițiați în repererele metodologice privind securitatea și siguranța online a elevilor în procesul educațional la distanță
- peste **200 de părinți** au învățat despre abordarea sănătoasă și constructivă a siguranței online pentru copiii lor
- **75 de reprezentanți ai sistemului de justiție** au fost inițiați în particularitățile urmării penale și judecării cazurilor de abuz și exploatare sexuală a copiilor, comise în mediul virtual.
- **270 de profesioniști**, inclusiv psihologi școlari, profesori și polițiști au fost inițiați în specificul abuzului online asupra copiilor
- Am elaborat un **studiul de politici publice** în domeniul siguranței copiilor în mediul online

Dragi prieteni, colegi și parteneri,

Am adunat în aceste pagini cele mai importante momente din anul 2020. Vrem să știți că, doar pentru că ne-ați fost alături și ați avut încredere în noi, echipa noastră a reușit să dea o mână de ajutor femeilor și copiilor care au trecut prin violență și abuz.

Consiliul Executiv Vă mulțumește tuturor celor care ne-ați fost motivație și inspirație - de la generoșii donatori, care au investit timp și bani în proiectele noastre, la fiecare membru talentat și devotat al echipei La Strada Moldova. Implicarea Dumneavoastră este esențială în lucrul pe care îl facem.

Luăm cu noi, din 2020, doar ce a fost bun, lecțiile învățate și determinarea fermă de ne a continua drumul, orice ar fi - pentru femei și pentru copiii care au nevoie de ajutor.

